

No, če ne greš v kino, me pa spremljaj do Tivolija. Franci si tako želi na igrišče.

Dobro, reče Nikolaj. Franci, pridi, gremo v Tivoli.

Živijo, reče Franci. Poglej, kako plavajo.

Štiri ladjice plavajo v gosjem redu v počasnem toku. Odnaša jih zlagoma, tako pač, kot teče voda. Nikolaj pljune za njimi in zaškriplje z zobmi.

Počasi grejo po sprehajalni poti. Franci spredaj, za njim Vida z vozičkom in Nikolaj. Mali spi. Kot prijazna, urejena družina. Mogoče je Nikolaj nekoliko premlad za Vidinega moža, a če kdo gleda z drugega brega, tega ne more opaziti. Zmeraj kdo gleda z drugega brega in si nekaj čisto napačnega misli.

PESMI

Nevin Birsa

GORA

Gooraaa, zruši se!

Ostri vzkliki zaplapolajo kot zastave
na pokošenih nebesih,
stanjšani oblaki se zbirajo in drhte jecljajo,
ker se nekje trese in utrinja kaplja,
ker se signali vida lomijo in brnijo
kot topografski znaki,
ker se začenja ostra napetost,
viseča
na koščeni roki,
z obledelimi in zapuščenimi stavki.

Nihče ni zapustil dežele,
majhne kot droben trnjev
bodljaj,
nihče ni zapustil krvi,
ki maje v temi svojo pot,
nihče ni zapustil svoje ječe:
niti mornarji niti grobarji
niti ljudje, ki ostajajo v rovih
in jih nikoli ne zapustijo

Vse je odrezano, prosojno in vrteče,
kot da bi gledal skozi solze
zadnji ali prvi svit,
kot da bi spal na skednju in se šele prebujal.

Z enako močjo kličem prvi vzklik,
ki se ne vrača.
Samo nekaj se drobi in kruši
v sinjem, hitrem letu rek,
v mirnih vodah:
padel je kamen in kolobarji
se izgublajo proti dnu.

A potem priletijo drobceni kamni,
letijo kot poševen dež in kot pepel,
čeprav se v srhkem molku ni še nič zgodilo,
čeprav bežijo volkulje iz nepreglednih gozdov,
bolj velikih in bolj mračnih kot je tvoja dlan.

Zdi se mi, da seme zemlje
ne odstopi
nikdar svojega nemira in ne svojega rojevanja.

Še zmerom kličem,
bolj poredko in vse bolj sam, še zmerom kličem,
ponavljam in mrcvarim prve besede,
šepetam.

Zatem vidim, kako se kot meglice,
kot ozki prameni svetlobe ali spet kot dež,
meglen in daljen, vrača odmev,
kot strgan kos zavese.

Potem dolgo udarja obme,
v hipnozi sem, boleč:
stanjššan in grlen poskušam govoriti.

ČAS JE

Čas je, da kakor zvon poletiš
v trume prahu,
zaklenkaš z barvami v pravokotnik
in med tangente, ki se izgublajo,
čas je, da poletiš s pticami
in pretiplješ razžarjeno drobovje zemlje,
zazvoniš v senco luči,
da greš po tej cesti,
da mrkne pred tabo nebo
in vstane za tabo zemlja.

Kako hladno postaja —
poslušam: sonce pada. Ta glasba.

ZA DOLŽINO ROKE

A na rogovju, v hipu, ko je bilo že konec
deževij, hiacint, potisnjenih v hodnike,
se je iz prepaha senc oluščila svetloba
in zaprasketala v zaporednih taktih iz večera:
žvižgljanje je premaknilo hlad in mrzli, sprani veter:
frfotanje brezkončnega perila, razoranega neba . . .

. . . Da bi nekoč, v toplih vlakih, slišal
šršetanje vej in ferod, ki se raztezajo in krčijo
v krvavi žamet pozne jeseni.

Da bi se pogreznil
v tvoj mehki trebuh, v boke, brez sramu,
da bi brazgotine vsrkale in spile
vse te sporadične tuljave, skoraj v prvem snegu
skoraj tu, na brezkončnem členku bolečin.

In po tisočletjih bi bil ponovno embrij
in žalostno sopenje nožev bi ponovno
trgalo smeh in mah in trobelika bi v gnevu
bruhalo sonca, čudno bi bilo, vse tako pomaknjeno
nazaj, za dolžino roke, za cvetenje zamolkljih madrigalov,
za eocen in za sladko kri arhaopteryxa.

KAJ PRIČAKUJEM

Kaj pričakujem od tebe, enciklopedija zvezd,
lasuljasti stržen potokov, usmerjen proti
zaklopkam,
v sredico razbičane zemlje,
kaj, uglašeni zven, ki predrt v disonancah miruješ,
zakopan do pasu, a vztrajen.

Kaj pričakujem od tebe, urejena graja,
ki ločiš neopazno minevanje trav
in ugašaš brleče bakle, skoraj utišane v mraku,
kaj od tebe, neznosno pokrovje sreče,
avtomatično pokrito z orkani in s hermetično zaprtim
sneženjem,
ki zdaj zdaj odsekano preneha, v neskončnosti spet
razleta kosme, ki pristajajo na listju,
spet v tišini.

Kaj od tebe, razbesneli trotil
nadzemska stopala, obruhana z zemljo
in zmagoslavno trofejo obupa,
prebodena straža in neznanska hala,
okitena z rokami, s cvetjem, z golobi, (z oljko?);
od kdaj že legam v pesek,
izprskan s sinjo lučjo, legam v prah,
opirjam solze, izdihavam beli dim,
žrtvovan za bela, še nerojena telesca,
in hropem, a spet diham,
podvojeno, tisočkratno, pomnoženo s toliko
in spet z ravno toliko,
komore brzijo, jaz drhtim . . .

STOLPNICA

Po stopniščih niha suhi zrak
in vrata se s tleskom zapirajo.
Na balkonu cvetejo gorečke,
v srcu skati,
v prsih morje, nagubano z galebi in skati.

Cvetejo ulice,
cvetejo tresljaji med antenami.
Cvete tudi tista progasta mačka,
ki se plazi za smetnjaki.

Vsako toliko se zareži odurno nebo:
gledam v usta oblakov,
dokler se ne usujejo poševna stebila dežja,
dokler se še više ne razklene modrina.

Valovi odmevajo od skale do skale
in žile se svetijo v popoldnevu,
nizkem kakor grob.

Iz kleti prihajajo zvoki in škrtajoči glasovi.
S terase spuščajo otroci aviončke,
kar je prepovedano.

Na balkonu pa cvetejo gorečke. Kakor sem že rekel.

ZDANILO SE JE

Pričelo se je med cvetečimi deskami
in v zobčastem škrtanju noči
in tu se bo končalo.

Pričelo se bo z razsekanimi meteoriti
in končalo se je z zelenim valom,
v katerem so se gledali odsevi zvezd.
Tako preprosto. In jasno.
Kot nebo, kot zemlja, kot ti.

Medtem se je zdanilo.
Medtem se je povsem zdanilo.

KAPLJA V VRTENJU SONCA

Vode so razmetane v očeh, po sobah, in solzijo
svoje lase navzdol po stenah.

Velike liste, grozo in prenzike oblake
pikajo pajki, z neštetimi curki
svetlobe rojevajo telesa.

Ta telesa, pozabljena na soncu.

Te ogrlice mostiščark,
prelivajoče celice poljubljanja,
omahovanj in sušičnega čakanja.

Ta sij, ta glas trobente, motni koraki
po zakonih zemlje, ki odhajajo,
se vračajo in se srečujejo z nelogičnimi morji,
z vinom in nemiro.

Ta noč, ki jo dosega le živi, ta stvar,
ki jo občutijo le megle,
naveličan smeh,

ta stvar, vklenjena v pozabo,
v klice in nadzvočne signale,
ta stvar, velika kot ameba v kaplji,
ta stvar, ta stvar je življenje.

Živeli pa smo naprej.

Bojevniki niso niti za hip odložili oklepov,
reke niso pozabile svojih strug,
le kamenje je počasi izparelo v nebo
in le konji se podijo po istih ogradah,
koder so umirali mrtvi in padale
najtežje granate.

Marsičesa se spominjamo, marsikaj smo pozabili,
a sonca in zvezde grejo svojo pot.